

meu escrit no vol formar cap paràmetre de crítica. Vol ésser, i aquesta és la meua intenció, fer notar aquest desplaçament idiomàtic contra el qual poca cosa podran fer les organitzacions que vetllen la puresa del llenguatge, si tenim en compte que els mestres o jutges, ja estan immersos dintre d'aquesta realitat històrica que ja és irreparable. Una realitat que com les idees, el progrés i la mecanització han estat inevitables.

A Vic, que és on he concretat el meu estudi i n'he tret aquestes conclusions, ja no es parla com cinquanta anys enrera. La tasca més arrasadora del català ens ha vingut d'aquest centralisme idiomàtic que han emprat a la capital, per mitjà dels òrgans informatius (premsa, ràdio i televisió).

El contrast més gran el sentim els que acostumats a escoltar, un dia qualsevol fem cap en una masia de Collsacabra, o entrem en conversa amb pastors, pagesos d'aquests indrets (per posar un exemple amb en Jordi Sanglas, que regenta la fleca de Tavertet i és l'impulsor de la revista que teniu a les vostres mans).

Les persones d'aquest indret tenen una parla reposada, calmosa, sense pressa en les definicions, com si tinguessin el temps del món per definir-se i es-

plaiar-se. Com si pesessin cada paraula que surt de la gorja amb tota classe de precaució de no dir-ne cap de menys o de més. És un llenguatge sincopat, amb pauses intercalades, sospesant conceptes, mesurant la dicció que, sense cap mena de dubte, hi trobareu paraules catalanes plenes de teranyines.

Seria fabulós donar, si fos possible, a una persona arrelada al Collsacabra un micròfon en un partit del "Camp Nou" i que de la seva manera, ens anés transmetent el que passa en el camp de futbol. Podrien passar dues coses, que el partit hagués acabat, i aquesta persona encara estigués parlant de la primera part, o bé que els televidents o oients del partit, es quedessin a escoltar la segona part, per tal de sentir el parlar suau i confortador del locutor cabrerès.

A mi m'encanta tenir una conversa amb la gent de collsacabra. No hi aneu amb presses. Si teniu pressa, passeu de llarg, si no els voldreu ajudar a fer que els surtin les paraules avançant-los, i us semblaran cada vegada més tartamuts. Si no teniu pressa, escolteu-los, deixeu-los explicar, i sentireu la pau que és contagiosa i la joia d'un català assenyat, florit com si cada conversa fos un poema de Verdaguer o de Maragall.

Jo he intentat trobar els orígens d'aquesta parsimònia fonètica. Més ben dit, ho estic intentant. Permeteu-me que avanci les meves impressions.

Collsacabra té una ortografia trencada, agresta, salvatge. Queda a prop tot el que està lluny, a prop de la vista i lluny d'aconseguir. El ressò dels barrancs, dels cingles, de les pedres que van davallant cap al fons. Tot és a prop, però el camí, pujades i davallades, es fa llarg, els ulls hi són aviat, els peus triguen molt. Hi ha temps, molt de temps per pensar, per caminar en solitari. No és freqüent la conversa amb algú. Quan aquesta oportunitat arriba, no us estranyeu si teniu pressa i ells no.

Els estimen aquell moment, que no sovinteja gaire, de poder-se esplaïar amb el vostre contacte i amb la vostra amistat. Ells parlant a poc a poc, parlen molt més bé que vosaltres de pressa. Sobretot diuen més i en més català. La pausa dialèctica és la prova del seny mental. Catalunya és país de seny.

Miquel Adillon

racó del poeta

GERANIS

Beneïda pluja
que ha rentat la cara
dels geranis que, ara,
fan claror al matí.

La coberta grisa
s'esparraca; mira,
un solet de fira
l'enyorós jardí.

Aigua i sol emprenen
l'infantil carrera
per la primavera
que no sap sortir.

Malgrat la tardança,
sempre algun gerani
—sense que ho demani—
guia el meu camí.

Beneïda pluja
que ha rentat la cara
dels geranis que, ara,
fan claror al matí.

Lluís Badia i Torras

A UN POBLET QUALSEVOL

*Enyoro lo que tenia
aquest poble encisador,
la gent tranquil·la vivia,
molta rialla i poc plor.*

*A la taula de la casa
un mos de pa sols hi havia,
érem cinc ja de mainada
i per a tots n'hi havia.*

*Avui el calaix és ple,
però hi falta germanor...*

*Terres ermes d'aquests camps
que espereu un sembrador.
Ja podeu anar esperant,
que no vindrà, no.*

Miquel Banús